

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΗ Ι

Εκφώνηση

Να αναγνωρίσετε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους:

1. Si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus. [30]
2. Quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. [32]
3. Multi [...], si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. [42]
4. Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur. [43]
5. Nisi filium haberem, libera in liberā patriā mortua essem. [43]
6. At contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet. [43]
7. Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur. [44]
8. Si quid durius ei videbatur, a cervā sese monitum esse praedicabat. [48]

Λύση

1. Si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus.
Υπόθεση: **Si habet** (si + οριστική ενεστώτα),
Απόδοση: **debemus** (οριστική ενεστώτα): 1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση στο παρόν.
2. Quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet.
Υπόθεση: **nisi accederet** (nisi + υποτακτική παρατατικού),
Απόδοση: **iacerent** (υποτακτική παρατατικού): 2ο είδος, υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν.
3. Multi [...], si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent.
Υπόθεση: **si animadvertissem**
(si + υποτακτική υπερσυντελικού),
Απόδοση: **dicerent** (υποτακτική παρατατικού):
2ο είδος, υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα. Η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν, ενώ η απόδοση στο παρόν.
4. Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur.
Υπόθεση: **nisi peperissem**
(nisi + υποτακτική υπερσυντελικού),
Απόδοση: **oppugnaretur** (υποτακτική παρατατικού):
2ο είδος, υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα. Η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν, ενώ η απόδοση στο παρόν.
5. Nisi filium haberem, libera in liberā patriā mortua essem.
Υπόθεση: **nisi haberem**
(nisi + υποτακτική παρατατικού), Απόδοση: **essem*** (υποτακτική παρατατικού):

2ο είδος, υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν.

*Στη συγκεκριμένη πρόταση ρήμα είναι το *essem*, το οποίο δεν αποτελεί σε συνδυασμό με το *mortua* περιφραστικό τύπο του *morior*.

6. *At contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.*
Υπόθεση: **si pergis** (si + οριστική ενεστώτα),
Απόδοση: **manet** (οριστική ενεστώτα): 1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση στο παρόν.
7. *Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur.*
Υπόθεση: **Quodsi ceciderunt** (si + οριστική παρακειμένου),
Απόδοση: **intellegitur** (οριστική ενεστώτα):
1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση. (ισοδυναμεί με την αόριστη επανάληψη στο παρόν ή το μέλλον της ελληνικής).
8. *Si quid durius ei videbatur, a cervā sese monitum esse praedicabat.*
Υπόθεση: **Si videbatur**
(si + οριστική παρατατικού)
Απόδοση: **praedicabat** (οριστική παρατατικού):
1ο είδος, ανοιχτή υπόθεση στο παρελθόν (ισοδυναμεί με την αόριστη επανάληψη στο παρελθόν της ελληνικής).

ΑΣΚΗΣΗ II

Εκφώνηση

α) Να τροποποιήσετε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους έτσι, ώστε να εκφράζουν υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρόν και το παρελθόν.

1. *Si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus.* [30]
2. *Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur.* [44]
3. *Si quid durius ei videbatur, a cervā sese monitum esse praedicabat.* [48]

β) Να τροποποιήσετε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους έτσι, ώστε να εκφράζουν ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον.

1. *Quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet.* [32]
2. *Multi [...], si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent.* [42]

γ) Να τροποποιήσετε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους έτσι, ώστε να εκφράζουν υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

1. *Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur.* [43]
2. *Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur.* [44]

Λύση

α)

1. *Si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare debemus.*
Si haberet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare **deberemus**.
Si habuisset Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenā laudare **debuisssemus**.

2. Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur. Quodsi forte **cadarent**, tum **intellegeretur**. Quodsi forte **cecidissent**, tum **intellectum esset**.
3. Si quid durius ei videbatur, a cervā sese monitum esse praedicabat. Si quid durius ei **videretur**, a cervā sese monitum esse **praedicaret**. Si quid durius ei **visum esset**, a cervā sese monitum esse praedicavisset.

b)

1. Quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. Quae **iacebunt** in tenebris omnia, nisi litterarum lumen **accedet**.
2. Multi [...], si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Multi [...], si in hunc **animadvertam**, crudeliter et regie id factum esse **dicent**.

γ)

1. Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur. Ergo ego nisi **pariam**, Roma non **oppugnetur**.
2. Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur. Quodsi forte **cadant**, tum **intellegatur**.

ΑΣΚΗΣΗ III

Εκφώνηση

Να εντοπίσετε στις παρακάτω περιόδους τους πλαγιασμένους υποθετικούς λόγους, να τους μεταφέρετε στον ευθύ λόγο και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

1. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. [25]
2. In eum locum res deducta est, ut, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeamus. [37] (28)
3. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, [...], neminem tam stultum fore, [...], neminem tam improbum, [...]. [42]
4. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. [45]
5. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententiā cessisset. [49]

Λύση

1. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis.

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	nisi consulueritis (υποτακτική παρακειμένου)	neminem consulturum esse	
ευθύς	nisi consulueritis (οριστική συντ. μέλλοντα)	nemo consulet	1 ^ο , ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

2. In eum locum res deducta est, ut, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeamus.

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	nisi subvenerit (υποτακτική παρακειμένου)	ut nequeamus	
ευθύς	nisi subvenerit (οριστική συντ. μέλλοντα)	nequimus	1 ^ο , ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

3. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, [...], neminem tam stultum fore, [...], neminem tam improbum, [...].

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	si pervenerit (υποτακτική παρακειμένου)	neminem stultum fore, neminem improbum	
ευθύς	si pervenerit (οριστική συντ. μέλλοντα)	nemo stultus erit, nemo improbus	1 ^ο , ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

4. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat.

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	si non possit	ut adliget et abiciat	
ευθύς	si non poteris	adliga et abice	1 ^ο , ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

5. Experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset.

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	si non cessisset	quam essem interemptura	
ευθύς	si non cesserit (οριστική συντ. μέλλοντα)	interimam (οριστική μέλλοντα)	1 ^ο , ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

ΑΣΚΗΣΗ IV

Εκφώνηση

Στην παρακάτω περίοδο να αναλύσετε την υπογραμμισμένη αφαιρετική απόλυτο μετοχή στην αντίστοιχη υποθετική πρόταση, να μεταφέρετε στον ευθύ λόγο τον πλαγιασμένο υποθετικό λόγο που θα σχηματιστεί και να αναγνωρίσετε το είδος του.

Curat et providet ne, interceptā epistulā, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. [45]

Λύση

Curat et providet ne, interceptā epistulā, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Curat et providet ne, **si epistula intercepta sit**, nostra consilia ab hostibus cognoscantur (η μετοχή ήταν χρόνου παρακειμένου, άρα δήλωνε το προτερόχρονο. Η εξάρτηση είναι από ρήματα αρκτικού χρόνου [Curat et providet]. Επομένως η πρόταση που δημιουργείται εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου).

	υπόθεση	απόδοση	είδος
πλάγιος	si intercepta sit	ne cognoscantur	
ευθύς	si intercepta erit	ne cognoscantur (υποτακτική ενεστώτα) ή ne cognita sint (υποτακτική παρακειμένου)	1°, ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον

Ημερομηνία τροποποίησης: 26/10/2011